

roku Sestra 12

mimořádná příloha časopisu **Sestra**

3/VIP zdravice

Sestrám by kompetence slušely

4/Medailonky

Představení finalistů soutěže Sestra roku 2012 a držitelky čestného ocenění

10/Sestra roku 2012

Sestry roku na slovíčko

16/VIP hosté

Sestra je těžké a úctyhodné povolání

S námi
rostete

Díky nám profesně
dokáže vyrůst každý

Sestra+

**MEDICAL
SERVICES**

Největší vydavatelství zdravotnických titulů v ČR

INZERCE e-mail: obchod.ms@mf.cz

PŘEDPLATNÉ tel. 800 248 248, e-mail: predplatne.mf@cpost.cz

mf
MLADÁ FRONTA

Sestrám by kompetence slušely

Jsou-li za svou práci oceňovány sestry, měl by u toho být člověk zastávající ve zdravotnictví post nejvyšší, tedy ministr zdravotnictví! A v případě soutěže Sestra roku tomu tak samozřejmě je každým rokem. Ministr zdravotnictví doc. MUDr. Leoš Heger, CSc., přijal záštitu nad tímto tradičním prestižním projektem, přišel osobně podpořit finalisty tohoto ročníku a v rozhovoru, který nám poskytl, se také se slovy úcty a díky obrací k ostatním zdravotníkům, kteří neměli možnost se slavnostního galavečera zúčastnit.

Společenská prestiž povolání sestry neustále stoupá, kolegy lékaři jsou brány jako rovnocenné členky pracovního týmu, studují vysoké školy, habilitují se atd. Čeho si vy nejvíce na práci sester ceníte?

Možná to bude znít triviálně, ale oceňuji zejména schopnost lidského přístupu k pacientovi. Například v lůžkových zařízeních přijde pacient se sestrou do kontaktu mnohem častěji než s lékařem. Mnohdy je odkázán na její ochotu, vstřícnost i profesionalitu, a pokud sestra toto vnímá a podle toho s pacientem také nakládá a hovoří, pak by si ocenění Sestra roku zasloužila každá taková. Faktem také je, že požadavky na kvalifikaci sester stále rostou, a to zejména v souvislosti s tím, jak rychle se vyvíjí medicína a léčebné postupy. Oceňuji tedy ty zdravotní sestry a bratry, kteří dokážou vyhovět těmto zvyšujícím se nárokům, sledovat vývoj v lékařství a učit se novým věcem, jak z hlediska technologie, tak i například v oblasti farmakologie.

Zdravotníci samotní již některé výrazy a obraty považují tak trochu za lehká klíše, např. poslání, potěšení z práce či psychicky a fyzicky náročné... Pro ně je důležitý pacient, jeho blaho, pohoda na pracovišti a odměna adekvátní odvedené práci. Přiznejme si, u posledně jmenovaného realita stále trochu pokulhává za jejich představami. Mohou se letos v tomto směru těšit na nějaké pozitivní změny?

Byl bych špatný ministr zdravotnictví, pokud bych těm, kteří pracují v barvách českého zdravotnictví, nepřál lepší plat. Nebudu ale v duchu rčení „slibem nezarmoutíš“ slibovat něco, co je nereálné. Nacházíme se v období ekonomické stagnace a vyhlídky pro nejbližší období nejsou zrovna optimistické. S plnou zodpovědností tedy říkám, že dokud se hospodářský vývoj nezmění, nelze očekávat od zdravotnických zařízení, která určují mzdy svých zaměstnanců, nějaké skokové změny v personální politice.

Již delší dobu se hovoří o zvyšování kompetencí sester. Jaký vývoj lze očekávat v této otázce?

V této oblasti máme stále rezervy. Faktem je, že v mnoha zemích EU se setkáváme s širšími kom-

petencemi a zdravotní sestry je zvládají bez problémů. Podobná je situace i ve Spojených státech. Jedná se například o možnost provádět některé zákroky bez dohledu lékaře až po pravomoc předsat některé slabší léky. Já se v žádném případě diskusi na téma zvýšení pravomocí českých sester nebráním. Naopak si myslím, že by jim některé kompetence slušely. Samostatnou otázkou v tomto směru jsou zdravotní asistenti, u nichž by se výčet úkonů, které jsou oprávněni provádět samostatně, rozhodně mohl rozšířit.

Profesi sestry si vybírají především ženy, i když zastoupení mužů utěšeně roste. Koneckonců není již úplnou raritou, že do finále soutěže Sestra roku postoupí muž. Lze podle vás najít nějaké výhody, které může mít sestra-muž na rozdíl od sestry-ženy?

Jakkoli již samotný název povolání indikuje, že půjde o ženu, muži při jeho výkonu mají své nezastupitelné místo. Jsem rád, že se řady sester-žen rozšiřují nově přichozími zdravotními bratry.

Každé má totiž svoje. Zatímco ženy dokážou lépe využívat své empatie a schopnosti komunikace s pacienty, muži mohou lépe porozumět třeba technickým novinkám, využít své fyziognomie v případech, kdy je třeba, apod. I když ani to nemusí být dogma, role se mohou snadno střídát.

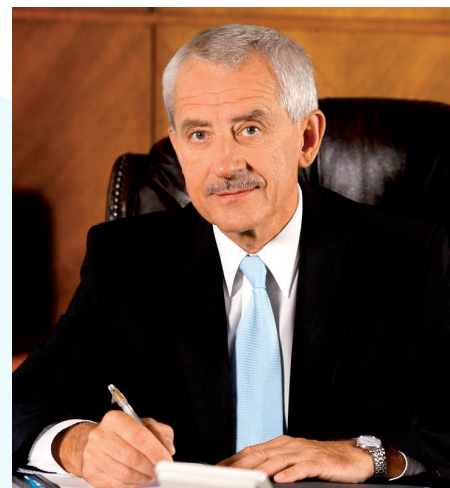
Zdravice primátora hlavního města Prahy doc. MUDr. Bohuslava Svobody, CSc.

Když byla v roce 2000 poprvé vyhlášena soutěž Sestra roku, jen málokdo si troufal předpovídat její budoucnost. Dnes už můžeme tuto soutěž bez zaváhání označit jako tradiční. Třináct úspěšných ročníků je toho dobrým dokladem.

Hledání nejlepší zdravotní sestry není jen jednou z mnoha anket, které se každoročně vyhlašují. Je jedinečným oceněním obětavé a těžké práce, která pomáhá jednotlivcům i společnosti jako málokterá jiná. Celý život jsem zasvětil práci lékaře, a tak velmi dobře vím, jak blahodárný vliv mohou mít sestry na uzdravování pacientů. Anglický spisovatel a filozof William Hazlitt kdysi napsal: „Vřelé slovo, milý pohled a přátelský úsměv mohou působit zázračně a dělat divy.“

Přeju Vám všem, milé sestry, aby Vaše přítomnost měla na pacienty právě takto zázračné účinky. A dovolte mi vyslovit přání, ať se soutěži Sestra roku daří i nadále vyzdvihovat práci všech obětavých a svědomitých sester. Mnoho dalších úspěšných ročníků přeje

doc. MUDr. Bohuslav Svoboda, CSc.
lékař a primátor hlavního města Prahy

Stalo se již milou tradicí, že ministerstvo zdravotnictví, resp. samotný ministr resortu, přebírá záštitu nad soutěží Sestra roku. Jak tuto soutěž osobně vnímáte?

Já jsem zejména potěšen, že se tato soutěž nejen v oblasti českého zdravotnictví etablovala, má své nezastupitelné místo a také náležitou prestiž, která se přenáší i na oceňované. Doufám, že letošní třináctka v pořadí soutěže bude pro ni šťastným číslem a dodá jí náboj do dalších let.

Soutěž Sestra roku je oslavou práce sester. Vítězi nejsou pouze ti, kteří se umístili na prvních třech příčkách, ale každý jedinec, který se rozhodl pro toto nelehké povolání a s láskou a s respektem ke křehkosti lidského zdraví jej vykonává. Co byste všem sestrami nyní rád vzkázal či popřál?

Jak jsem se již zmínil, titul by si podle mne zasloužila každá sestra či bratr, kteří se chovají lidsky, zodpovědně a rozvíjejí své schopnosti také v oblasti profesionální. Chovám je ve velké úctě, vážím si jejich práce a přál bych jim, aby se s podobným přístupem setkávali také u svých pacientů.

Mgr. Martina Pelikánová

Jarmila Sedláková

Jarmila Sedláková

*sestra ambulance AIDS centra,
Klinika infekčních, parazitárních a tropických nemocí,
Nemocnice Na Bulovce, Praha*

Do ambulance AIDS centra nastoupila Jarmila Sedláková v roce 1989 jako dočasný zástup za kolegyni. Z této „dočasnosti“ se stalo stálé zaměstnání a ze „zászkoku“ je dnes sestra Sedláková uznávanou odbornicí na problematiku HIV a AIDS. V evidenci centra je přes 1200 pacientů a tento počet bohužel stále roste. V uplynulých letech bylo potřeba vybudovat další AIDS centra po celé republice, proto s vedoucí lékařkou doc. Staňkovou, CSc., jezdily, školily a zacvičovaly lékaře a sestry nově vzniklých pracovišť. Centrum aktivně spolupracuje také s neziskovými organizacemi, což dokládají např. slova ředitele Domu světla M. Hlavatého: „S paní Jarmilou máme fantastickou a letitou spolupráci.

Především díky ní funguje kooperace mezi neziskovými organizacemi a centrem.“ Ošetřovatelská péče o HIV pozitivní pacienty není v ČR mezi zdravotníky příliš populární. Přesto se Jarmila Sedláková rozhodla naplno věnovat tomuto oboru a kromě péče o pacienty, pro které je nejen odborníkem, ale i přítelkyní, z odpovědníkem a utěšitelem, přednáší zdravotníkům a aktivně se účastní besed pro HIV pozitivní a jejich rodiny. Pro kolegy i pacienty je sestra Jarmila velká osobnost s bohatými pracovními zkušenostmi, lidská, trpělivá a empatická. Citujme z dopisu pacienta: „Do centra chodím od roku 1991 a tam jsem poznal sestřičku Jarmilu. Je to ochotná, vstřícná a trpělivá žena. To, že svou práci dělá zodpovědně a dobře, je jasné, ale nechybí jí především lidskost, a to se bohužel dnes vidí málo. V tom shonu v ambulanci si dokáže udělat chvilku a prohodit pár slov, a to je pohazení na duši.“

Jaroslava Šimoníčková

Jaroslava Šimoníčková

*úseková sestra Centra alergologie a klinické imunologie,
Nemocnice Na Homolce, Praha*

V roce 1981 Jaroslava Šimoníčková absolvovala studium oboru Dětská sestra na SZŠ v Mostě a nastoupila na I. dětskou kliniku FN v Motole. Po deseti letech se stala staniční sestrou na oddělení větších dětí a od roku 1995 působí jako úseková sestra Centra alergologie a klinické imunologie v Nemocnici Na Homolce. Úspěšně dokončila pomaturitní studium oborů Ošetřovatelská péče o děti a dorost, Ošetřovatelská péče v alergologii a klinické imunologii a Management ve zdravotnictví. Je sekretářkou ČSAKI, členkou výboru sekce sester této společnosti, lektorkou ČIPA. Aktivně se účastní domácích i zahraničních vzdělávacích akcí, je autorkou 45 přednášek a 19 publikací, autorkou kapitoly Úloha sestry v péči o dětskou alergiku v rámci učebnice Dětská aler-

logie. Významnou měrou se zasloužila o zahájení certifikovaného kurzu pro sestry s názvem Specifická ošetřovatelská péče o pacienty s alergickými a dalšími imunopatologickými stavy. Vedle těchto činností se intenzivně podílí na organizaci a provádění aktivit klubu alergických a astmatických dětí (Klubu AA Homolka), jehož náplní je edukace rodin alergiků, společenská komunikace a prevence. Jako sekretářka tohoto klubu věnuje mnoho svého mimopracovního času úkolům spojeným s fungováním klubu i vydáváním klubového časopisu. Součástí preventivního programu je také zajištění léčebného přímořského pobytu pro děti s astmatem a alergiemi, kterého se od roku 1989 každoročně zúčastňuje. Za těch 24 let věnovala dětem sestřička Jája, jak jí všichni říkají, více než 52 týdnů své řádné dovolené. To lze uskutečňovat jen s velkým nasazením, elánem, zájmem i láskou k dětem a ke své práci.

Dagmar Šperlová

Dagmar Šperlová

staniční sestra, Hospic Dobrého Pastýře, Čerčany

Prvním působištěm Dagmar Šperlové po absolvování SZŠ bylo interní a chirurgické oddělení. Po třech letech se však rozhodla pro práci v domově pro seniory a v charitních domovech. Od roku 2005 je oblastí jejího působení hospicové péče. V roce 2008 nastoupila do Hospice Dobrého Pastýře v Čerčanech, kde nyní zastává pozici staniční sestry. Důležité je pro ni také další vzdělávání, proto se rozhodla pro specializační studium v oborech Sestra v úseku ošetřovatelské péče o dospělé a také v úseku činnosti a funkce sestry pracující v hospici a dále pro odborné kurzy věnované konceptu bazální stimulace. Podle slov navrhovatelky dokázala sestra Dagmar v hospici využít zkušenosti s geriatrickými a paliativními pacienty. Kromě vlastního vzdělávání školí a motivuje ostatní sestry a pečovatelky a aktivně

se věnuje stážistům. V rámci mobilního hospice a domácí péče ošetřuje také klienty v jejich domácím prostředí. Její devizou je také schopnost spolupráce se všemi odborníky multidisciplinárního týmu, je propojujícím článkem mezi jednotlivými obory, zdokonaluje se ve farmakologii, krizové intervenci, psychologii... Pacienti v terminálním stadiu, doprovázející rodiny i ostatní blízcí vnímají Dagmar jako skromnou a empatickou osobnost, upřímnou, zkušenou, která dokáže pacienta i členy rodiny uklidnit a pohladit po duši. Navrhovatelka označuje sestru Dagmar jako obrovsky lidskou a angažovanou. Vzpomíná na výjimečnou událost, kdy sama připravila vše pro svatbu pacientky v terminálním stadiu, která ji týden před smrtí požádala, zda by jí mohla jít za svědka. Tento prožitek obyčejného lidského loučení byl pro všechny, klienty i zaměstnance, úžasným okamžikem.

Bc. Dagmar Martinková

vedoucí zdravotně sociální pracovnice,
Humanitní služba, ÚVN –

Vojenská fakultní nemocnice Praha

Dagmar Martinková své vzdělávání vždy směřovala k vysněné sociální práci. Po absolutoriu SZŠ zvolila specializační studium v oboru Péče o staré a dlouhodobě nemocné občany a v roce 2008 úspěšně ukončila bakalářské studium Pas-torační a sociální práce na ETF UK v Praze. Nyní studuje na Teologické fakultě JU v Českých Bu-dějovicích magisterský obor Etika v sociální práci. V rámci své profesionální cesty působila jako sestra na interním oddělení, zubní instrumentárka, geriatrická sestra v terénu, sestra kardi-ologické ambulance, sestra a následně i staniční sestra v Domově sv. Karla Boromejského v Pra-ze. V roce 2008 nastoupila ke svému současné-mu zaměstnavateli. Ihned se aktivně zapojila do

budování Oddělení sociální péče pro válečné ve-terány, které společně s Domovem péče o vá-lečné veterány ÚVN poskytuje péči téměř pěti desítkám válečných veteránů druhé světové vál-ky. Jim a jejich blízkým se Dagmar rychle sta-la ochráncem, důvěrníkem a nezastupitelným pomocníkem. Jako první přichází do kontaktu s klientem, seznamuje se s jeho rodinou, zdra-votním stavem, návyky, dovednostmi. Sama Dagmar říká: „Pacient je pro mne rovnocenný partner a je pro mne důležitá každá etapa jeho ži-vota, nevyjímaje stáří. Člověk na sklonku života nesmí přicházet o svoji důstojnost.“ Aktivizač-ním činností klientů věnuje i svůj volný čas. Působí jako lektorka odborných kurzů, účastní se zahraničních stáží, stála u zrodu ojedinělého programu zdravotně sociální péče na Emergen-cy ÚVN. Pro klienty i kolegy je „sluníčko, které dokáže zahřát každou dušičku“.

Bc. Dagmar Martinková

Jana Reichlová

vedoucí azylového domu s ošetrovatelskou službou
ADOS, Centrum sociálních služeb Praha, p. o.

Jana Reichlová působí ve zdravotnictví od ab-solvování SZŠ v roce 1981. Pracovala na urologii, v psychiatrické léčebně, na interním od-dělení či v domácí péči. V roce 2002 nastoupila do Centra sociálních služeb Praha jako vrchní sestra Krizového centra RIAPS a na této pozi-ci působila až do jara roku 2012. Poté se stala v rámci těžce organizace vedoucí azylového do-mu s ošetrovatelskou službou ADOS. Sestra Ja-na se během svého působení v Centru prokázala jako opora pro kolegy, vstřícná duše pro klienty. Vždy najde správná slova i řešení pro všechny situace a jakákoli krize se díky ní stávala sne-sitelnější a zvládnutelnější. Před několika lety se zaměřila na pomoc jedné z nejméně respek-tovaných skupin klientů, bezdomovce. Ve vol-

ném čase vypomáhala s chodem noclehárny na lodi Hermes a se začínajícím provozem terénní práce pro tuto klientelu. Po večerech a nocích objížděla v doprovodu sociálních pracovníků pražské bezdomovce a pomáhala jim hygienic-ko-ošetrovatelskou péčí zvládat jejich zdra-votní komplikace. Díky ní se tak činnost terénních programů rozšířila také o poskytování zdra-votní péče. Se stejným nasazením se pustila i do realizace poskytování zdravotní péče v dalších návazných službách pro bezdomovce. Prosadila zřízení zdravotních ošetřoven v noclehárnách a azylových domech Centra. Odborně se podí-lela na přípravě a realizaci služby pro bezdo-movce plně propojující zdravotní a sociální pé-či. V červnu 2012 tak vzniklo unikátní zařízení v ČR Azylový dům s ošetrovatelskou službou, kde od jeho otevření Jana Reichlová působí ja-ko vedoucí a zároveň ošetřující sestra.

Jana Reichlová

Mgr. Lenka Šetelíková

vrchní sestra, Klinika popáleninové medicíny, Fakultní
nemocnice Královské Vinohrady, resp. o. s. Bolíto

Ačkoli Lenka Šetelíková spojila svůj profesní ži-vot s péčí o pacienty v ambulanci a nemocniční sféře, její nominace vyzdvihuje především akti-vitu v rámci o. s. Bolíto, zaměřeného na pomoc dětem po prodělaném popáleninovém trauma-tu. Podílela se na jeho založení v roce 2003, v do-bě, kdy tito malí, na těle i duši úrazem znetvoření a mnohdy pohybově handicapovaní človíčekové stáli na samém okraji zájmu společnosti. Tento typ traumatu nebyl totiž v té době společensky dostatečně „atraktivní“, aby vyvolal význa-mnější vlnu solidarity. Dnes je tomu už jinak a Bo-líto oslaví v letošním roce své 10. narozeniny. Za tu dobu pomohlo stovkám dětí, každoročně or-ganizuje ozdravně-rehabilitační pobyty v za-hraničí a sportovní pobyty doma. Bolíto vytvá-

ří a realizuje preventivní a edukační programy, zajišťuje poradenskou službu a psychologickou podporu nejen pacientům, ale i jejich rodinám. Pořádá benefiční akce a vytváří lepší prostředí pro pobyt dětí na klinice popálenin. Za činností i úspěchy sdružení Bolíto nelze hledat jednoho člověka, vše je zásluhou práce týmu a sponzor-ského zázemí. Přesto při rozhovorech s rodiči, dětmi a dalšími členy sdružení zaznívá na prv-ním místě jméno Lenka. Je to právě ona, kdo plá-nuje, organizuje a zajišťuje akce pro děti, inves-tuje čas a někdy i vlastní prostředky do nákupu drobných „nezbytností“, jako jsou pláštěnky, boty nebo ochranné krémy, které rodina neza-jistila. Vyřídí cestovní doklady, sedne do auta a jede pro malého účastníka naplánovaného vý-letu. Pomáhá tam, kde jiní odvracejí oči, zavírají dveře, neumějí nebo nechtějí pomoci. Pro malé pacienty je to zkrátka hodná teta Lenka!

Mgr. Lenka Šetelíková

Bc. Vladimíra Havlová

Bc. Vladimíra Havlová

*edukační sestra v diabetologii,
Centrum diabetologie IKEM, Praha*

Červenou nití nominace Vladimíry Havlové jsou především její aktivity v oblasti vzdělávání sester, pacientů, ale i lékařů v oblasti edukace diabetiků, u jehož zrodu před více než 20 lety stála. SZŠ v oboru Nutriční terapeut ukončila v roce 1977 a v roce 1994 absolvovala specializační vzdělávání v oboru Ošetřovatelství, léčeni a edukace diabetiků. O rok později ukončila postgraduální studium oboru Poruchy metabolismu a výživy a v roce 2012 absolvovala bakalářské studium Sociální práce se zaměřením na edukaci klientů s DM. Od roku 1992 pracuje v Centru diabetologie IKEM a zabývá se edukací v diabetologii. Začala organizovat strukturované programy pro diabetiky, zapojila se do výzkumných projektů, a především do postgraduálního

vzdělávání sester i lékařů v oboru Edukace v diabetologii. V roce 2000 jí byla udělena Plaketa prof. Syllaby, za významný přínos ke zkvalitnění života s DM. Je členkou prezidia Diabetické asociace ČR, v letech 2007 až 2009 byla ve funkci předsedkyně Sekce sester České diabetologické společnosti. Od roku 2008 je předsedkyní Výboru diabetologické sekce ČAS. Za 20 let své edukační činnosti zorganizovala Vladimíra Havlová více než stovku vzdělávacích akcí, byla u zrodu zdravotních výkonů pro sestry v edukaci diabetiků, založila územní organizaci Svazu diabetiků. Organizuje rekondiční pobyty pro diabetiky, spolu s lékaři pořádá intenzivní edukační kurzy pro špatně kompenzované diabetiky, publikuje atd. Stále si však vždy zachovává lidskost, empatii a pochopení pro potřeby pacientů i kolegů. Je výjimečným člověkem, který se nebojí prosazovat a realizovat nové projekty.

Bc. Alan Ryba, DiS.

Bc. Alan Ryba, DiS.

*vedoucí Vzdělávacího centra
Zdravotnické záchranné služby hl. m. Prahy*

Po absolvování SPŠ dopravní pracoval Alan Ryba v rámci civilní služby v církevním zařízení s bezdomovci a s tělesně a mentálně postiženými dětmi. Ovlivněn těmito zkušenostmi se rozhodl pro studium SZŽ, které v roce 1996 dokončil. V roce 1998 nastoupil k ZZS hl. m. Prahy, kde od roku 2005 působí jako vedoucí Vzdělávacího centra. Tehdy se centrum zaměřovalo především na výuku laiků v první pomoci, Alan Ryba však sestavil tým spolupracovníků, se kterými začal budovat intenzivní a kontinuální vzdělávací systém. Podnětem byly rezervy v jejich profesionalitě a nedostačující příprava v oblasti přednemocniční neodkladné péče. Pomocí grantových projektů rozšířil vzdělávání na komplexní. Systém připravil a zavedl do provozu a právě jeho

osobním přičiněním se tento systém stal vzorem v celorepublikovém měřítku. Ve snaze o zvýšení kvality vzdělávání se však Alan neomezil pouze na svou domovskou organizaci. S kolegy založili profesní organizaci Unie nelékařských pracovníků zdravotnických záchranných služeb ČR, jejíž cíle jsou zaměřené především na vzdělávání a profesionalitu. Na ministerstvu prosadil a pomohl i legislativně zakotvit specializační vzdělávání zdravotnických záchranářů, podílní se na tvorbě vzdělávacích programů, např. pro řidiče vozidla ZZS, je členem Akreditační komise ministerstva zdravotnictví. Výčet aktivit Alana Ryby však tímto zdaleka nekončí. Je jedním z těch, kteří nenávidí neprofesionalitu a lajdactví a své snahy o zvýšení profesní prestiže, kvalitu péče a efektivně vzdělávání považuje za smysl svého profesního života.

Mgr. Jana Uhrová

Mgr. Jana Uhrová

*odborná učitelka, projektová manažerka,
VOŠZ a SZŠ 5. května, Praha*

Jana Uhrová spojila celý svůj profesní život se zdravotnictvím a zdravotnickým školstvím. V letech 2003 až 2011 působila jako odborná učitelka a posléze statutární a odborná zástupkyně ředitelky SZŠ a VOŠZ v Kladně, odkud přešla na pražskou zdravotnickou školu v ulici 5. května. Pro Janu Uhrovou však bylo vždy důležité udržovat přímý kontakt s praxí, proto paralelně pracuje jako sestra ve zdravotnických zařízeních v Praze. Jako garantku psychologie, respektive odbornou asistentku ji znají také studenti kladenské Fakulty biomedicínského inženýrství ČVUT. Ve výčtu aktivit Jany Uhrové je nutné zmínit také její dlouholeté aktivní členství v Sekci chirurgické České asociace sester a od roku 2007 zastává post místopředsedkyně Celorepublikové předmetové

komise odborných předmětů na zdravotnických školách v ČR. Před dvěma lety Jana Uhrová zahájila také doktorandské studium na Filozofické fakultě UK, kde si zvolila nelehké, ale zajímavé téma Vývoj zdravotnického školství v ČR a SR po roce 1989, s čímž úzce souvisí její bohatá publikační, překladatelská, recenzní a přednášková činnost. Aktivní je také na poli tvorby a realizace vzdělávacích projektů, programů a dalších odborných akcí nejen doma, ale i v zahraničí. Přes svoji bohatou pedagogickou a manažerskou činnost zůstává Jana Uhrová stále sestrou v pravém slova smyslu. Pro vysokou pracovní morálku, přátelské a optimistické jednání, schopnost empatie a velkou dávku entuziasmu je příkladem nejen pro své spolupracovníky, ale i žáky a studenty. S pochopením a láskou je nejen vyučuje, ale mnohdy i do dalšího života „vychovává“.

Bc. Libuše Koppová

spolupředsedkyně a jednatelka a odborný zástupce společnosti MEDICA zdravotní péče, s. r. o.

Libuše Koppová začínala v roce 1965 jako sestra u lůžka na oddělení popálenin a od té doby prošla v Nemocnici Třinec řadou pozic. Působila zde jako instrumentářka, anesteziologická sestra ARO, staniční sestra pro anestezii a rychlou zdravotnickou záchrannou službu a nakonec v letech 1990 až 2004 jako hlavní sestra nemocnice. Zároveň stále pracovala na svém dalším vzdělávání. Od roku 1967 přednáší odborně i laické veřejnosti, publikuje, absolvovala řadu kurzů věnovaných například holistickému přístupu v ošetrovatelství, konceptu bazální stimulace, organizaci a řízení práce ve zdravotnictví apod. Ani odchod do důchodu nepředstavoval pro Libuši Koppovou zpomalení pracovního tempa, naopak se rozhodla využít více času k ještě intenzivnějšímu studiu a v 62 letech začala studovat vysokou školu. V roce 2011 úspěšně absolvovala bakalářské studium Sociální práce a nyní pokračuje v magisterském programu. Kromě toho také přednáší v oblasti stárnutí a stáří, první pomoci, somatologie, etiky, psychologie, komunikace... Za zmínku určitě stojí odpřednášených 150 hodin v období od září do prosince 2011, či účast v Projektu ESF zaměřeného na školení žáků 8. a 9. tříd základních škol v první pomoci. Ve školním roce 2011–2012 bylo v rámci tohoto projektu proškoleny téměř 14 tisíc dětí. Podle slov navrhovatelky je Libuše Koppová „nezmar“. Kromě téměř padesátileté praxe v ošetrovatelství, kontinuální vzdělávací a přednáškové činnosti je aktivní také v oblasti komunitní a sociální péče. V roce 2006 založily s Danuší Walachovou společnost MEDICA zdravotní péče, s. r. o., zaměřenou na poskytování domácí zdravotní péče a poslední tři roky včetně mobilní hospicové péče pro oblast Třinec a okolí, kde mj. využívá zkušenosti ze své třicetileté praxe výjezdové sestry na „záchrance“. Ve volných chvílích se věnuje poradenství v oblasti komunitní péče.

Bc. Libuše Koppová

Každý příběh je výjimečný a dojemný

Když byl před třinácti lety vyhlášen první ročník soutěže Sestra roku, přijala záštitu nad soutěží za Nadaci Dagmar a Václava Havlových VIZE 97 herečka a manželka tehdejšího prezidenta Václava Havla paní Dagmar Havlová. Patronkou projektu byla každý následující rok a také letos se rozhodla soutěž Sestra roku podpořit. Bohužel pracovní povinnosti Dagmar Havlové nedovolily zúčastnit se večera. Nám poskytla alespoň krátký rozhovor, kterým „na dálku“ vyjádřila podporu soutěži, finalistům i dík všem zdravotníkům za jejich každodenní obětavou práci.

Za svou osobu i za Nadaci jste převzala patronku nad dalším, již 13. ročníkem soutěže Sestra roku a pravidelně se zúčastňujete i galavečera u příležitosti vyhlášení výsledků soutěže. Čím vám jsou sestry a jejich práce blízké?

Práce či péče o druhé vyžaduje trpělivost, obětavost, pevnost a velké pochopení a ne každý v sobě tyto vlastnosti najde. Obdivuji každého, kdo s velkým nasazením a láskou pečuje nejen o své blízké, kteří péči a pomoc potřebují, ale každodenně ve svém zaměstnání. Sama jsem se snažila pečovat o svého manžela při jeho zdravotních potížích, jak nejlépe jsem dovedla, a vím tedy, co starost o nemocného člověka obnáší.

Dokážou vás ještě příběhy finalistů za těch třináct let něčím překvapit?

Jistě, každý příběh je výjimečný a dojemný. Je dobře, že ocenění Sestra roku existuje a že se může ve-

řejnost dozvědět o obětavých sestřích, jejich osobnostech a jejich práci.

Není již žádnou novinkou, že do finále soutěže postoupí sestra-muž. V čem podle vás může „mužský“ přístup obohatit tuto poměrně feminizovanou profesi?

Práce sestry je často i fyzicky náročná, péče o pacienta znamená například i pomoc hůře pohyblivému pacientovi v chůzi, a nejen proto jsou určitě muži v této profesi přínosem.

Sestra roku v žádném případě není soutěží pouze pro finalisty nebo vítěze. Je koncipovaná a prezentovaná jako poděkování všem zdravotníkům za jejich náročnou práci. Co byste vy ráda vzkázala či popřála všem, kteří se této profesi a péči o pacienty věnují?

Jak jsem se již zmínila, považují ocenění Sestra roku za velmi důležité právě proto, že se veřejnosti přiblíží profese zdravotnického personálu. Zdůrazní se jeho poslání, které je založeno na práci a pomoci druhému člověku ve chvílích, kdy je člověk v nouzi a nemocen a odkázán na pomoc odborníků. Jejich práce má hluboký smysl, jde o zdraví člověka a o kvalitu jeho dalšího života. Popřála bych všem zdravotníkům dostatek pozitivní energie a aby si jejich práce občané vážili.

Poslední otázku bych ráda směřovala na Nadaci. Co aktuálně Nadaci „zaměstnává“ a co nového připravujete?

Foto: Marie Votavová

Nadace průběžně pracuje na všech našich nadačních projektech, kterým se věnuje již delší dobu a o kterých informují podrobně naše webové stránky. V současné době se připravuje výroční zpráva čili shrnutí práce a hospodaření Nadace v uplynulém roce, což je i takové ohlédnutí za dalším rokem a člověk vidí pohromadě najednou, co se vše událo a u čeho všeho naše Nadace byla. Nadace také vyřizuje mnoho žádostí a prosb týkajících se mé podpory a záštity nad různými akcemi a projekty a mé účasti na různých společenských či charitativních událostech. Od počátku loňského roku přichází spousta prosb a žádostí spojených s Václavem Havlem a jeho odkazem, kterým se také pečlivě věnujeme. Agenda činnosti naší Nadace je tedy velmi pestrá a zajímavá.

Mgr. Martina Pelikánová

FOTOREPORTÁŽ

PŘÍPRAVA NA VEČER

Finalisty čeká nabitě odpoledne a večer

Zkrášlování již tak krásných dam před velkým finále

GALAVEČER 20. BŘEZNA 2013

Vivat Sestry roku aneb Společný přípitek finalistů

NOMINAČNÍ VEČER

Rok se sešel s rokem a je zde vyhlášení výsledků soutěže Sestra roku 2012. Plný sál v očekávání věcí příštích...

Boromejka sestra Angelika zastupující nadaci VIZE 97

F. Polák reprodukoval pozdrav ministra zdravotnictví

Jako překvapení pozval Miro Žbirka zpěvačku Marthu

VYHLÁŠENÍ VÝSLEDKŮ

A. Šmídová, předsedkyně poroty, na konci své „mise“

I. Hodková a F. Polák s finalistkami kategorie Lůžková a ambulantní péče

Finalistky kategorie Komunitní a sociální péče s J. Dobešem, J. Petrenko a J. Horeckým

L. Holubec, D. Jurásková a M. Hofman s hlavními hrdiny kategorie Management a vzdělávání

Držitelka čestného ocenění se sestrou Angelikou, V. Husákovou, M. Pelikánovou a L. Friedrichem

D. Hurta, H. Harabinová a V. Suchá jako první gratulovali Sestře mého srdce

M. Nováková, B. Svoboda, sestra Angelika, M. Hofman, D. Hurta a V. Suchá zapožovali s finalisty XIII. ročníku

FOTOREPORTÁŽ

Sestra roku potřinácté na Žofíně!

R. Wágnerová, L. Koppová a A. Chrzová

Celý večer lákala hosty prezentace diamantů

V Malém sále hrála k tanci kapela April

J. Pavlicová s K. Moravcovou

Po náročném večeru přišel čas na občerstvení...

Moderátoři večera T. Krejčíř a I. Kubelková

Novinkou letošního ročníku byla bohatá tombola.

Večer zpestřila módní přehlídka pracovních oděvů.

...a kdo zatoužil po troše pohybu, tančil!

Sestry roku na slovíčko

Jak nezáviděníhodný úkol být členem první či druhé nezávislé odborné poroty v rámci soutěže Sestra roku... Ošetřovatelství samozřejmě každodenně čelí náročným a mnohdy až nereálným úkolům, které sestry, jeho zástupci, operativně řeší s rychlostí, zodpovědností a profesionalitou. Právě proto by si všechny zasloužily ocenění Sestra roku. Ale do soutěže se přihlásí pouze někteří a obě poroty pak musí s nejlepším vědomím a svědomím vybrat ty, kteří na konci večera převezmou skleněnou trofej Sestra roku. Zde představujeme letošní vítěze...

Dagmar Šperlová

Vítězkou v kategorii Lůžková a ambulantní péče se stala **Dagmar Šperlová**, staniční sestra, Hospic Dobrého Pastýře, Čerčany

Z mnoha zdravotnických oborů jste si vybrala nelehkou práci se seniory a nevyčlelně nemocnými. Co vás na této práci lákalo?

K práci se seniory na různých odděleních mě vždy přivedla potřeba ze strany zaměstnavatele a já to brala jako výzvu a obohacení. Pro práci v hospici mě velmi nadchla jednou ze svých přednášek MUDr. Marie Svatošová. Tenkrát jsem se i rozjela navštívit hospic v Červeném Kostelci a ze stáže jsem se vrátila pro tuto práci zapálená.

Asi nejvíce mě na hospicové péči oslovilo, že nabízí možnost více se pacientům a jejich rodinám věnovat, máme pro plnění jejich potřeb a přání o trochu více času než na odděleních lůžkové péče. Tam mě dost trápil nedostatek času právě pro ty nejpotřebnější. Také si můžeme dovolit mít to na odděleních v hospici uspořádané trochu jako doma, a to je moc hezké a příjemné prostředí jak pro pacienty, tak i pro nás, ošetřující personál.

Domníváte se, že je u nás hospicová a paliativní péče na dobré či dostačující úrovni? Respektive, kde vnímáte největší nedostatky?

Největší problém, se kterým se všechny hospice, jak kamenné, tak domácí, musí potýkat, je nedostatečné finanční zajištění jejich činnosti. Stojí velké úsilí provozovatele sehnat dosta-

SESTRA ROKU 2012 PODĚKOVÁNÍ

Soutěž Sestra roku 2012 podpořily společnosti:

- **generální partner:** společnost HARTMANN-RICO, a. s.
- **partneři – společnosti:** Agel a. s., Bayer, s. r. o., Cadenza s. r. o., Novartis, s. r. o., Oborová zdravotní pojišťovna zaměstnanců bank, pojišťoven a stavebnictví

Ceny finalistům a vítězům věnovaly společnosti:

- Apollo Services Agency, s. r. o., CzechoCar, a. s., Diamonds International Corporation – DIC a. s., G5Plus – partner pro mezinárodní kariéru ve zdravotnictví, Kavalierglass, a. s., Mary Kay Czech Republic, s. r. o. (postarala se mj. i o nalíčení finalistek), Presto – Překladačské centrum, s. r. o., Salon Oskar

Mediální partneři: odborné časopisy

- Sestra, Postgraduální medicína, Mladá fronta Zdravotnické noviny ZDN vydavatelství Mladá fronta, Tempus medicorum a dále tituly Moje zdraví, deník Mladá fronta E15, Moje psychologie.

- Medializace soutěže se ujaly tradičně také Asociace poskytovatelů sociálních služeb České republiky, o. s., HealthCare Institute, o. s.

Záštita:

- Nadace Dagmar a Václava Havlových VIZE 97
- ministr zdravotnictví ČR doc. MUDr. Leoš Heger, CSc.
- primátor hl. m. Prahy doc. MUDr. Bohuslav Svoboda, CSc.
- ministryně práce a sociálních věcí ČR Ing. Ludmila Müllerová

Odborná garance: Česká asociace sester

V porotě sestavené u příležitosti konání finále soutěže, ve které post předsedy přijala vedoucí oddělení ošetřovatelství a dalších nelékařských povolání a uznávání kvalifikací, Odbor vzdělávání a vědy Ministerstva zdravotnictví ČR, Mgr. Alena Šmídová, dále zasedli:

- děkan 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Praze prof. MUDr. Aleksi Šedo, DrSc.
- proděkan 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy, přednosta Ústavu lékařské biochemie a laboratorní diagnostiky 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy a Všeobecné fakultní nemocnice prof. MUDr. Tomáš Zima, DrSc., MBA
- předseda České lékařské společnosti J. E. Purkyně prof. MUDr. Jaroslav Blahoš, DrSc.

- vedoucí Ústavu ošetřovatelství, Fakulta veřejných politik, Slezská univerzita v Opavě, PhDr. Jana Haluzíková, Ph.D.
- předsedkyně Asociace nemocnic ČR, ředitelka Fakultní nemocnice Plzeň Ing. Jaroslava Kunová
- viceprezidentka České asociace sester Ing. Bc. Irena Kouřilová
- náměstkyně pro pedagogický úsek Národního centra ošetřovatelství a nelékařských zdravotnických oborů Mgr. Marie Malinková
- vedoucí Odboru pro ošetřovatelskou péči – hlavní sestra IKEM Mgr. Martina Šochmanová
- vrchní sestra 1. chirurgické kliniky Všeobecné fakultní nemocnice a 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy Praha Mgr. Dagmar Škochová, MBA
- ředitel Diakonie Českobratrské církve evangelické Mgr. David Sourek
- interní lékařka a poradkyně v oblasti zdravého životního stylu MUDr. Kateřina Cajthamlová
- vedoucí lékař a jednatel společnosti Perfect Clinic MUDr. Roman Kufa
- předseda HealthCare Institute, o. s., Daniel Vavřina
- zástupce generálního partnera společnosti HARTMANN-RICO, a. s., ředitel marketingu Ing. Stanislav Jančík

tek sponzorů a dárců pro chod těchto zařízení. Pojišťovny se podílejí jen na části nákladů, částečně přispívá pacient a zbytek musí zajistit provozovatel. Denně chybí na lůžko a den asi 500 Kč. Tato potíž se naštěstí nepromítá do úrovně péče o pacienty. Navštívila jsem asi pět hospiců na různé dlouhou dobu a v každém jsem se setkala s výborným kolektivem.

Pečovat o nemocné v terminálním stadiu a doprovázet je samotné i jejich rodiny je jistě velmi náročné. Odkud čerpáte energii a motivaci ke své práci?

Při doprovázení umírajících pacientů mi asi nejvíce pomáhá, že jsem věřící. Někteří pacienti mě v tomto mém postoji ještě více utvrzují svou zkušeností s „druhým světem“. Pamatuji si na jednu starší paní, jak mi zašeptala: „Ti bílí už jdou.“ Krásně se při tom usmívala. Takové příhody mi pak na dlouhou dobu dodají sílu, že to má smysl a že jsem zde na správném místě. Naučila jsem se takové příhody natáčet na své „vnitřní video“, a když už jsem hodně vyčerpaná, stačí je jen „pustit“.

Také hodně záleží na kolektivu. Mohu říci, že v Hospici Dobrého Pastýře se sešel výborný tým. Pak je možné lépe zvládnout i hodně stresové situace.

A nakonec moc ráda chodím na dlouhé procházky, při nich si také odpočinu a vyčistím hlavu.

Myslíte si, že vaše vítězství v soutěži Sestra roku by mohlo pomoci v osvětě mezi odbornou i laickou veřejností o hospicové a paliativní péči?

To vůbec netuším, nerada se nějak moc zviditelňuji. Myslím, že stejně nejvíce každého osloví osobní zkušenost. Zkušenost, že hospicová a paliativní péče je zajímavý obor, náročný na odbornost, na schopnost pracovat v týmu, že může vnitřně člověka naplňovat.

Bezprostředně po vyhlášení výsledků vaší kategorie se zdálo, že vás výsledek velmi překvapil, jako byste svému vítězství nemohla uvěřit. Jaké byly vaše pocity?

Byla jsem moc překvapená. Obě mé kolegyně ve finále byly více než dobré, nečekala jsem to. Snažila jsem se zachovat chladnou hlavu, nezapomenout poděkovat a tak...

Krásný zážitek ve mně stále doznívá a cítím i pořádný kus odpovědnosti, titul Sestra roku je pěkný závazek, který bych nerada zklamala.

Vkategorii Komunitní a sociální péče zvítězila **Mgr. Lenka Šetelíková**, vrchní sestra, Klinika popáleninové medicíny, Fakultní nemocnice Královské Vinohrady, resp. o. s. Bolíto

Svou profesní kariéru jste zasvětila práci s popálenými. Denně vidíte bolest a jizvy na těle i na duši pacientů. Kudy vedla vaše cesta do této oblasti ošetřovatelství?

Od počátku studia na střední zdravotnické škole mě bavila chirurgie. Po maturitě jsem nastupovala do Thomayerovy nemocnice na chirurgické oddělení. Profesionální rozjezd pozastavily děti a po mateřských dovolených jsem v roce 1992 nastoupila na operační sál Kliniky popáleninové medicíny FNKV. A tady to všechno začalo. Postupně jsem se dostávala do problematiky popálených, začala jsem přednášet na konferencích a bavilo mě dělat něco navíc. Prošla jsem oddělením pro standardní pacienty jako staniční sestra, operačními sály jako staniční sestra. Stesky našich pacientů jsem vnímala velmi intenzivně, ať to byli děti, či dospělí. Snažila jsem se přiblížit jejich problému, podat pomocnou ruku. Někdy s úspěchem, jindy bez efektu. Ale neodradilo mě to a na klinice působím dál.

Sdružení Bolíto letos slaví deset let působení. Můžete zhodnotit, co se za tu dobu podařilo a co se naopak stále nedaří?

Činnost sdružení má tři směry: zlepšování prostředí pro děti přímo na klinice popálenin, rekondiční pobyty pro děti a v neposlední řadě prevenci popáleninového úrazu.

V první oblasti se nám díky sponzorům podařilo zrekonstruovat obě dětská oddělení, vybavit je novými postýlkami, převozovými vozíky, televizemi, částečně i nábytkem a vytvořit v hale kliniky dětský koutek pro ambulantní dětské pacienty. V rámci rekondičních pobytů jsme s dětmi absolvovali deset víkendových pobytů, jeden týdenní pobyt v Luhačovicích,

ve starších mezinárodních kemp ve Velké Británii a osm dalších přímořských pobytů, například v Bulharsku, Řecku a Tunisku. V preventivním programu jsme vytvořili leták a ve spolupráci s italskou stranou přeložili komiks pro děti s tématem popálenin.

Podařilo se toho opravdu hodně, všichni máme své pracovní úvazky u zaměstnavatelů a ve volných chvílích se snažíme pracovat pro Bolíto.

Pokaždé se bohužel nepodaří dát dohromady děti, podrobují se různým rekonstrukčním výkonům, a tak někdy jen smutně odřeknou akci s ostatními. Dalším problémem je, že jsou to děti z celé ČR a pro rodiče bývá složité, pracovní i finančně, přivést je do Prahy.

Kdo jsou lidé ve sdružení Bolíto?

U založení sdružení byli tři lidé. MUDr. Robert Zajíček, který je vedoucím lékařem dětské popáleninové JIP FNKV, Martina Formánková, staniční sestra dětské JIP na Klinice popálenin FNKV, a já. Dále s námi spolupracuje Marta Toušková jako fundraiser, která je v současné době na rodičovské dovolené. Na rekondiční pobyty s námi jezdí ještě Jan Daniel, bývalý kolega z popálenin a v současné době ředitel Domova pro seniory v Mníšku pod Brdy, a také můj syn Václav, který je pracovníkem kontroingu GPS firmy HOPI.

Mgr. Lenka Šetelíková

Nesmím ale zapomenout na množství dalších lidí, kteří nám pomáhají, a to jsou rodiče dětí, naši kamarádi, majitelé cestovních kanceláří, lyžařských škol, podniků, firem, penzionů a další.

Své zdravotnické vzdělání jste si doplnila o vysokoškolské vzdělání zaměřené na tělesnou a pracovní výchovu zdravotně postižených. Co vás motivovalo ke studiu právě tohoto oboru?

Ke studiu tohoto oboru mě přivedla práce s lidmi po prodělaném popáleninovém úrazu a právě vznikající občanské sdružení Bolíto. Při studiu jsem se setkala s mnoha dalšími zdravotně postiženými lidmi a bylo úžasné, jak zvládají svůj život, své záliby, jak si dokážou dělat legraci jeden z druhého...

Absolvovala jste stáž v moskevském Višněvského chirurgickém institutu. Kdy to bylo a jaké rozdíly mezi ČR a zahraničím se vám zdály nejmarkantnější?

Je to už dlouhá doba, bylo to v devadesátých letech minulého století. Naše zdravotnictví nebylo v té době na takové úrovni, jako je dnes, ale i tak byl rozdíl vidět. Ač patřil Višněvského institut tehdy k poměrně moderním zdravotnickým zařízením, nebylo výjimkou vidět ležet pacienty čekající na operaci na dlouhých chodbách institutu. Zázemí sestřiček bylo také na chodbách a pokaždé jsem viděla jen jednu, přišlo mi, že slouží jedna pro 30 pacientů. Praktikovaly jsme na operačním sále plastické chirurgie, myslím si, že by to dnešní plastičtí ani jiní chirurgové neustáli.

Z nominačního dopisu vaší navrhovatelky do soutěže Sestra roku je zřejmé, že sršíte energií a optimismem. Kde čerpáte energii?

Dobíjí mě každá akce občanského sdružení s dětmi. Vidím je rozesmáté, nic neřešící, prostě nádherná.

Navíc mám skvělou rodinu, manžela a dva syny, kteří nikdy na svou mámu nezapomenou. To je na prvním místě. Na dalším je parta našich přátel a kamarádů, se kterými trávím volný čas, dovolené, oslavy.

A pak ten zmiňovaný sport. Ráda chodím fanřit na házenou, kterou hraje můj syn i jeho přítelkyně. Miluji vodu v přírodě – plavání, moře, divokou řeku, rybník. Posezení u ohně s kýtarou nebo také lyžování na alpských sjezdovkách. Když je někdy hodně zle (vyčerpání, únava), vezmu si hezkou knížku.

Držitelem ocenění v kategorii Management a vzdělávání se stal **Bc. Alan Ryba, DiS.**, vedoucí Vzdělávacího centra Zdravotnické záchranné služby hl. m. Prahy

Původně jste vystudoval dopravní školu. Nicméně nyní se věnujete vzdělávání záchranářů. Kudy vedla vaše cesta až sem?

Po základní škole jsem chtěl studovat lesnickou fakultu, leč kádrový profil to neumožňoval. Po dopravní průmyslovce jsem pracoval na železnici na Šumavě, byla to výborná příprava na noční služby a vůbec nepřetržitý provoz. Když jsem měl jít na vojnu, právě uzáko-

nili civilní službu. Našel jsem si místo výkonu v misijním domě sester Matky Terezy. Díky tomu jsem měl i možnost osobně se setkat přímo s Matkou Terezou, jejíž životní cesta a dílo se mi velmi vtiskly do srdce. V civilní službě jsem pečoval o těžce tělesně a mentálně postižené děti a o pražské bezdomovce. Ženil jsem se v místní kapli obklopen bezdomovci i dětmi, jedno z nich jsme si osvojili a dodnes o něj, už bohužel sám, pečuji. V průběhu civilní služby jsem si osvojil rehabilitační techniku Vojtovu metodu, díky rehabilitační sestře Janě Pekárkové. Vzhledem k této dovednosti jsem několik let pracoval ve speciální škole pro děti s kombinovanými vadami ve Strašnicích. Některé děti měly epileptické záchvaty a jezdila k nim záchranka. Člen posádky Quido Herczeg mě tak dlouho k záchrance lanařil, až jsem podlehl. Vystudoval jsem zdravotnickou školu, rozšířil si řídicí oprávnění na skupinu C a šel žádat na „Štrossmayerák“ o práci. Začátky nebyly lehké, záchranka včera a dnes, to je rozdíl milionu let. Po 7 letech práce ve výjezdových skupinách, kdy už jsem se v rámci školicího střediska podílel na vzdělávání laické veřejnosti v první pomoci, jsem byl osloven, jestli bych se nechtěl ujmout jeho vedení. Rozhodování bylo těžké. Nepřinášelo to žádné finanční výhody, a hlavně to znamenalo částečně se vzdát každodenní práce s pacientem, kterou miluji. Nakonec jsem si řekl, že z toho místa budu moc ovlivnit alespoň trochu kvalitu poskytované péče. První příkaz ředitele navíc zněl omezit školení první pomoci pro veřejnost a zaměřit se na vlastní zaměstnance, na přednemocniční neodkladnou péči. Chvilí mi trvalo pochopení hloubky tohoto příkazu. Před deseti lety jsem dostal klíčový záchranářský obor zdravotnický záchranář a před třemi lety bakalářské studium andragogiky. Civilní služba začala v roce 1991, takže moje cesta trvala 22 let, přitom mám pocit, že to byl jen okamžik.

Zasloužil jste se o vybudování intenzivního vzdělávacího systému zdravotnických pracovníků záchranné služby. Bylo těžké prosadit tyto změny?

Zasloužil? Z toho slova bych si vypreparoval základ „sloužit“. Celá práce ve zdravotnictví je o službě, vždyť zdravotníci neříkají, že jdou na směnu, ale do SLUŽBY. Na začátku bych ale spíše použil písmena tvořící „louži“. Prostě tady je školicí středisko, hop do louže a plav. Musel jsem velmi rychle sestavit strukturu činnosti, identifikovat problémy, stanovit cestu. Jenže sám nezmůžete nic, a také se tedy nezmůžete o nic zasloužit. Za těch 8 let ve školicím, dnes vzdělávacím, centru se mi podařilo najít v naší organizaci i mimo ni lidi, kteří vnímají svou práci jako poslání, jsou obětaví, učenliví, flexibilní a ochotní udělat něco pro

Bc. Alan Ryba, DiS.

druhé i mimo pracovní dobu. Začali jsme na vlastním písečku, postupem času pochopili, že pokud nebude existovat odpovídající legislativa, nikam se neposuneme. Prosadit změny obtížné nebylo, pokud nepočítáte stovky „brigádnických“ hodin strávených jednáními s ministerstvem zdravotnictví i dalšími institucemi a hodiny nad přípravou návrhů legislativních změn a vzdělávacích programů. Obtížné bylo vysvětlit příslušným orgánům, že mezi nemocniční a přednemocniční péčí je diametrální rozdíl. Vysvětlit, že navrhované změny nejsou bezzubou snahou po vysoce specializovaných kompetencích, ale že v systému, kde 60–80 % výjezdů na tísňovou výzvu realizují posádky BEZ LÉKAŘE, je nutná legalizace skutečně prováděných výkonů – defibrilace, zajišťování dýchacích cest, resuscitace, podávání léků, vedení porodu, diagnostiky atd. Ale také vysvětlit, že ruku v ruce s těmito kompetencemi jde příprava, tedy vzdělávání, a že vzdělávání kvalifikační je pro samostatný výkon přednemocniční péče nedostatečné, a tedy je potřeba vysoce kvalitní specializační vzdělávání. A kvalitu reprezentují dvě slova: znalosti a dovednosti. Bohužel současný vzdělávací systém pouze podporuje honbu za „papíry – diplomy“, a tak vychází systém učedníků, ve kterém vyrostli naši prarodiče, efektivněji než ten dnešní s mnoha tituly před a za jménem.

V první pomoci školíte zdravotníky i laiky. Nemýlí-li se, školil jste i známé tváře českého showbyznysu. Dokážete říci, kteří žáci jsou lepší a kteří naopak horší?

Pedagog si především musí svých žáků vážit, a to i těch nejhorších. Každý žák potřebuje motivaci, ne „buzeraci“. Vyvážit tyto dvě složky u povinného vzdělávání je mimořádně náročné. Nejlepší žák je žák motivovaný, toužící vědět. Nejhorší je žák, který bere výuku za nutné zlo, nařízenou povinnost a nevidí v ní smysl.

Jaké je jezdit se sanitkou, zejména v pražské dopravě?

Statistika říká, že vozidlo s majáky má 8krát větší riziko dopravní nehody. Většina našich řidičů měla dopravní nehodu a i já jsem měl před 12 lety velmi vážnou nehodu. Na druhou stranu máme 120 000 výjezdů ročně, počet nehod se pohybuje v desítkách, ale do toho se počítají i rozbitá zrcátka, škrábance z parkování, těch opravdu vážných je pouze několik ročně a díky investicím do maximálně bezpečných sanitek jsou i ty vážné bez větších následků na zdraví posádky. Sám si jízdu s majáky dnes už jen užívám. Agresivním rozháněním řidičů stojících v kolonách čas nezískáte, mnohem efektivnější je předem promyšlená klidná jízda, která je čitelná pro další účastníky silničního provozu.

Získal jste již několik ocenění, například za dlouhodobé nadstandardní plnění pracovních povinností, medaili za dlouhodobou práci pro organizaci, Prahu a Pražany a nyní jste zvítězil v soutěži Sestra roku ve své kategorii. Co pro vás taková ocenění znamenají?

Vítězství nemám rád, znamená to soupeření, znamená to pro někoho porážku. Myslím, že Sestra roku není o soupeření, a to je dobře. Získaných ocenění si velmi vážím a vnímám to jako ocenění celého týmu. Cena sama pro sebe by neměla smysl. Veškerá ocenění jsou pro mne hlavně motivací do další práce, zpětnou vazbou. Ocenění je pro mne v podstatě určitá forma „trestu“. Znamená totiž velkou zodpovědnost do dalšího života a práce. Máte-li ocenění, nemůžete založit ruce a jít s uspokojením na odpočinek. Pro mne to znamená přesný opak. Mám doma ještě jednu medaili, která je velkou výzvou. Je to pamětní medaile od ředitele Útvaru rychlého nasazení. Byl bych neskonale šťastný, kdyby záchranka byla stejně soudržný a profesionální tým, jako je Útvar rychlého nasazení. Myslím, že jsme tak na 50 % jeho kvalit, takže přes všechna oce-

nění je tu ještě hodně vzdálená meta, ke které bych rád na poli vzdělávání pražskou záchranku posouval.

Na základě výběru redakce a redakční rady časopisu Sestra bylo v rámci 13. ročníku soutěže Sestra roku 2012 Čestné ocenění za celoživotní dílo v ošetrovatelství uděleno **Bc. Libuši Koppové**, spolumatelce, jednatelce a odbornému zástupci společnosti MEDICA zdravotní péče, s. r. o.

Jste držitelkou Čestného ocenění za celoživotní dílo v ošetrovatelství, které každoročně uděluje redakce časopisu Sestra v rámci soutěže Sestra roku. Jaké byly vaše první pocity, když jste se tuto informaci začátkem letošního roku dozvěděla?

Úžasné, velká pocta, vážím si té nominace, i když člověk normálně nepracuje cíleně pro nějaké ocenění, ale hřeje to...

Většinu svého profesního života jste spojila s jediným zdravotnickým zařízením, Nemocnicí Třinec, kde jste za téměř 40 let prošla řadou oddělení i pozic od řadové sestry u lůžka přes střední management až do nejvyššího vedení nemocnice. Co vám těchto 40 let u jednoho zaměstnavatele při zpětném pohledu dalo, případně vzalo?

Určitě víc DALO! Víte, kolik jsem měla za ta léta úžasných spolupracovníků? Jen mi je líto, že někteří už nejsou mezi námi a nemůžu se s nimi o tu radost podělit. Když se člověk ohlédne zpět těch zhruba 40 let, vidí ten obrovský pokrok, spíše skok, který se konkrétně ve zdravotnictví zrealizoval. Slovy básníka bych řekla: „Všim, čím jsem byl, byl jsem rád.“ A svými: „Všechno zlé je na něco dobré.“ Jestli mě něco mrzí, tak to jsou mezilidské vztahy, které už nejsou to, co bývaly.

V 62 letech jste zahájila studium VŠ a nyní jako úspěšná bakalářka pokračujete i v magisterském oboru. Není to zcela běžné a se studiem mnohdy

 ASPIRIN[®] PROTECT 100

Chrání Vaše srdce

- prevence infarktu a mozkové mrtvice*
- speciálně vyvinuté tablety jsou šetrné k Vašemu žaludku
- komfortní užívání

* Užívání přípravku je nutné konzultovat s lékařem.

** Kalendářní balení jsou blistry s označením dnů v týdnu, platí pro velikosti 28 a 98 tbl.

Aspirin[®] Protect 100 je volně prodejný lék k vnitřnímu užití.

Přípravek je při výdeji na předpis částečně hrazen z prostředků veřejného zdravotního pojištění.

Obsahuje kyselinu acetylsalicylovou.

Čtěte pečlivě příbalovou informaci.

150 Years
Science For A Better Life

Bc. Libuše Koppová

váhají i mladší věkové kategorie. Co byste vzkázala těm, kteří svou nerozhodnost odůvodňují argumentem věku?

Věk nerozhoduje, ale chuť. A pak také člověk musí najít čas. Nerozhodla jsem se úplně spontánně, ale navezla mě do toho kamarádka, která chtěla na studia „parťačku“, a rodina nebyla proti. Také jsem to trochu brala jako životní výzvu, že ještě nepatřím do „starého železa“.

Vzdělávání se věnujete celý život, a to nejen sebe sama, ale i předávání informací dál odborné a laické veřejnosti. Medicína a ošetrovatelství neoddiskutovatelně vyžadují kontinuální aktualizaci odborných informací a v rámci komunitní a sociální péče, které se intenzivně věnujete, je efektivní zdůrazňovat význam prevence a jí věnovaných programů. Liší se současné vnímání potřeby vzdělávání v této oblasti od 70. let 20. století, kdy jste se této oblasti začala aktivně věnovat?

Neřekla bych, že vnímání potřeby vzdělávání je v této době výrazně jiné než v minulém století (jejda, to tedy zní strašně – staře ☺). Ve zdravotnictví se vzděláváme celý život a jsem ráda, že můžu konstatovat, co se týká přístupu ke vzdělávání, že to v těch 70. letech 20. století vůbec nebylo špatné. Své první pomaturitní studium (instrumentování na operačním sále) jsem absolvovala v letech 1972–73 a od té doby na „doškolovák“ v Brně, nyní NCO NZO,

který má celou tu dobu tradičně vysokou úroveň a širokou nabídku vzdělávacích programů, nedám dopustit.

Vzdělávání dospělých, ale i vzdělávání dětí, kterému se nyní mohu více věnovat, mě zase naplňuje v jiném směru, můžu předávat zkušenosti a angažovat se i v oblasti prevence, kterou považuji za velice důležitou, a přesto dosud nedocenenou a nedostatečně využívanou oblast.

Vzdělávací aktivity mi poskytují svým způsobem odreakování od psychicky náročných situací z hospicové mobilní péče.

Podle slov navrhovatelky jste z hlediska celoživotního pracovního nasazení „nezmar“... Vedle zmiňovaného studia VŠ jste se rozhodla také pro působení v oblasti soukromého poskytování služeb na poli domácí zdravotní péče a následně i mobilní hospicové péče. Co vás k tomu vedlo a kde čerpáte energii pro všechny své studijní a pracovní aktivity?

Asi geny. Mojí mamince bude za 3 měsíce 91 let. Bydlí v poschodí pode mnou, ve 3. poschodí bez výtahu, v třípokojovém bytě, který si sama uklízí, tedy mimo věšení záclon, a také vaří, když jsem dlouho v práci. No, a jaké péče vynikající vánoční cukroví... Mám ještě pokračovat? ☺

Co se týká první části otázky, řekla bych, že mám hodně zkušeností a ještě dostatek sil, abych se mohla věnovat té popelce v systému

zdravotní péče. Z trochu sobeckého hlediska dodávám, že to vše dělám i proto, že pokud bych se měla v pokročilejším věku stát uživatelem této péče, byla bych ráda, aby měla určitou úroveň. A to se snažím s kolektivem spolupracovnic co nejlépe realizovat.

Kromě udělení Čestného ocenění za celoživotní dílo v ošetrovatelství jste také zvítězila v online anketě Sestra mého srdce, ve které mohli v od poloviny února do poloviny března hlasovat kolegové, přátelé, ale i ostatní odborná a široká laická veřejnost pro jednoho ze svých kandidátů na tuto cenu. Jak jste vnímala skutečnost, že nejen redakce a redakční rada časopisu, ale i tisíce návštěvníků internetových stránek soutěže rozhodly, že právě vy se svým životním i profesním příběhem jste sestrou jejich srdce?

Abych pravdu řekla, tak se z toho ještě nemůžu vzpamatovat, a také z té spousty úžasných SMS a e-mailů, které mi ještě pořád docházejí, a já můžu odpovědět jen na některé z nich. Velice si toho vážím a z celého srdce jim děkuji za takovou podporu, která mě určitě „nabudí“ na dalších x let. Nevím, na kolik bych měla říci, jestli na kolik se cítím, nebo alespoň na kolik doufám ☺

Domů do Třince jste si vedle zážitků z galavečera a množství dárků odvážela tedy také dvě krásné skleněné ceny. Už jste se rozhodla, jaké místo jim najdete?

To ještě váhám, pravděpodobně srdce zůstane doma a cena za celoživotní dílo v ošetrovatelství bude dominovat zase v práci. Aby to bylo trochu spravedlivé. Rovněž pokládám za spravedlivé poděkovat i za ostatní úžasné dárky. Děkuji MOC.

S nominací do soutěže je, podle pravidel vyhlášovatele, nutné souhlasit. Co byste po vlastních zkušenostech vzkázala těm, kteří byli nebo v budoucnu budou osloveni svými kolegy s návrhem přihlášení do některého z dalších ročníků Sestry roku a váhali či váhají, např. ze skromnosti, s argumenty, že „sami bez týmu kolegů by nic nedokázali“?

Také jsem váhala, proto vzkazuji všem ostatním: holky (nyní i kluci), neváhejte. Jenom bych nechtěla být na místě poroty, protože výběr musel být velice obtížný.

Bez dobrých spolupracovníků samozřejmě toho zdaleka nemůžete tolik dokázat, ale tým se skládá z jednotlivců, kteří dokážou více nebo méně ovlivnit směr, cíle i chování a přístup členů týmu, ale hlavně ovlivnit to, aby všichni „táhli za jeden provaz“. Přejí všem, kterým se bude v práci tohle dařit, ať se nebojí o naplnění životních cílů. Krásné a pohodové dny vám všem.

Bc. Ester Kopecká, DiS., Mgr. Martina Pelikánová

Více respektu profesi sestry

O několik slov jsme za společnost HARTMANN-RICO, generálního partnera soutěže Sestra roku, požádali generálního ředitele Ing. Lubomíra Páleníka. Uznání a respekt k profesi sestry tak z jeho úst nesměřují pouze k finalistům letošního ročníku a ostatním nominovaným, ale všem sestrám obecně!

Málokterý obor se dnes mění tak dynamicky jako medicína. Technologický a vědecký pokrok umožňuje léčit a zachraňovat životy stále úspěšněji a efektivněji. Jedna věc se ale na zdravotní péči prakticky vůbec nemění. Stále se neobejde bez laskavosti, obětavosti, smyslu pro humor, a především ochoty přijmout náročnou práci jako životní poslání, tedy hodnot, které do medicíny vnášejí především sestry.

Je proto dobře, že značná část veřejnosti si již uvědomuje klíčovou roli této profese ve zdravotnickém systému. To je mimochodem důvod, proč HARTMANN-RICO využívá již řadu let po sobě možnosti podpořit soutěž Sestra roku, které se dlouhodobě daří ke zlepšení této situace přispívat.

Zaměstnanci naší společnosti, která na český zdravotnický trh dodává zdravotnické prostředky, jsou v kontaktu se sestrami prakticky denně. Rok od roku tak vidíme, jak se zvyšují nároky na jejich vzdělání, odbornou kvalifikaci, ale i schopnost zastat administrativní agendu nutnou pro provoz oddělení.

A vidíme i to, jak si s nimi sestry dokážou poradit. Bohužel už ale nevidíme, že by se stejným tempem adekvátně přizpůsobovaly jejich pracovní podmínky. Troufám si tvrdit, že české ošetřovatelství je z hlediska kvality na srovnatelné úrovni se západní Evropou, z hlediska

celkového ohodnocení této profese nejen společností je ale výrazně pozadu.

Všem sestrám bych proto přál, aby začaly nacházet stále více respektu pro svou profesi a v rámci své práce získaly takové podmínky, které jim umožní soustředit se především na pacienta. Jedině tak bude možné, aby nadále rozvíjely svou nezastupitelnou roli při zvyšování kvality zdravotní péče v České republice.

A nám ostatním pak přeji, abychom si tuto nezastupitelnou roli dokázali uvědomit i dříve, než se ocitneme třeba v nemocnici. Jsem totiž přesvědčen, že kromě zaslouženého uznání sestrám by to přineslo velmi zajímavou inspiraci i do našich osobních i profesních životů.

Ing. Lubomír Páleník

generální ředitel HARTMANN-RICO

a regionální ředitel pro střední a východní Evropu

Osobností v ošetřovatelství je nevyčerpatelná řada

Když tato soutěž vznikala, byla jejím mottem snaha ocenit významné osobnosti českého ošetřovatelství, které zanechaly nesmazatelné stopy ať v pacientech, spolupracovnících, nebo žácích. Mělo to být ocenění nejen velkých srdcí a v dobrém slova smyslu dobrých lidí, ale i erudovaných odborníků, tahounů, inovátorů a těch, kteří ošetřovatelství v jistém slova smyslu budují. Poprvé v historii je pojmu ošetřovatelství a ošetřovatelská obec dán nový rozměr. Poprvé je nominován na titul Sestra roku příslušník jiné odbornosti než sestra, zdravotnický záchranář. Česká asociace sester – a věříme, že i odborná veřejnost – vnímá ošetřovatelství jako multioborovou týmovou spolupráci. Proto vítáme rozšíření soutěže i na obory, se kterými v přímé péči o pacienta spolupracujeme. V neposlední řadě to mělo být také ocenění, které dává členům ošetřovatelské obce signál, že si jich společnost váží a je si vědoma toho, že je potřebuje. Myslím, že všechny tyto záměry byly a jsou v plné míře naplněny. Jsme sice malá země, ale po celou dobu existence soutěže lze říci, že osobností v ošetřovatelství je nevyčerpatelná řada. Česká asociace sester si velmi váží své nové role v soutěži, role velmi zodpovědné a současně velmi prestižní, role garanta soutěže. Bude ji plnit nezávisle a veskrze odborně.

Na závěr chci poděkovat organizátorům soutěže za to, že se jim celá léta daří organizovat velmi pěkný slavnostní večer. Účast na něm je zpočátku čest a s přibývajícím večerem i příjemná zábava. I samotná účast na tomto večeru je již považována za ocenění, a to je výborné hodnocení. Dovolte mi, abych jménem České asociace sester a jejího prezidia poblahopřála všem finalistkám a finalistům soutěže Sestra roku, a zejména těm, kteří v soutěži ve svých kategoriích zvítězili. Aby titul Sestra roku 2012 nesli hrdě, zaslouží si jej.

Mgr. Dana Jurásková, Ph.D., MBA

prezidentka České asociace sester,

ředitelka Všeobecné fakultní nemocnice Praha

Fenistil®
Hojivý dotek

Rychlá a účinná úleva od podráždění kůže

- Kopřivka
- Alergie na potraviny
- Spálení od sluníčka
- Kontaktní alergie
- Popáleniny

- Kousnutí, bodnutí a štípnutí hmyzem

- Popálení kopřivou
- Potničky
- Žahnutí medúzou

SÍLA DVOJÍHO ÚČINKU:

- 1: Chladí postižené místo**
Díky složce hydrogelu pomáhá zchladit postižené místo a tak ulevit od nepříjemných pocitů pálení a svědění.
- 2: Účinná látka zastaví svědění**
Obsahuje dimetinden maleas, rychlé a účinné antihistaminikum, které okamžitě zastaví projev alergické reakce kůže (bolest, pálení, svědění).

FENISTIL® gel, Antihistaminikum

Složení: 1g gelu obsahuje 1mg dimetinden maleas. **Indikace:** Zmírnění svědění u dermatitidy, utrikarií, štípnutí hmyzem, u spálení od sluníčka a povrchových popálenin. **Dávkování:** 2 až 4 aplikace denně. **Kontraindikace:** Hypersensitivita na dimetinden maleas nebo kteroukoli pomocnou látku tohoto přípravku. **Zvláštní upozornění/opatření:** Fenistil® se nepoužívá na rozsáhlejší plochy kůže vystavené slunci. U kojenců a malých dětí se vyhněte použití na rozsáhlých oblastech kůže, zejména pokud jsou na ni otevřené nebo zraněné rány. Fenistil® obsahuje benzalkonium-chlorid, který je dráždivý a může způsobit kožní reakce, a propylenglykol, který může způsobit mírné místní podráždění kůže. **Interakce:** Nebyly prováděny žádné studie interakcí, avšak vzhledem k nízké systémové absorpci dimetinden maleasu z topického podání jsou interakce velmi nepravděpodobné. **Těhotenství a kojení:** Během těhotenství by Fenistil® gel neměl být aplikován na rozsáhlých oblastech kůže, zejména pokud jsou na ni otevřené nebo zraněné rány. Stejnou opatrnost by měly dodržovat kojící matky. Navíc by neměl být gel aplikován na bradavky v průběhu kojení. **Nežádoucí účinky:** Méně časté: suchost kůže, pocit pálení kůže; velmi vzácné: alergická dermatitida. **Podmínky uchování:** Uchovávejte při teplotě do 25 °C. **Dostupné lékové formy/balení:** 30g, 50g. **Registrační číslo:** 46/130/92-S/C. **Datum registrace:** 17. 6. 1992/16. 12. 2009. **Datum poslední revize textu SPC:** 29. 6. 2011. Výdej léčivého přípravku možný bez lékařského předpisu, přípravek není hrazen z prostředků veřejného zdravotnictví.

FNS/ADV/2012/01_CZ

Sestra je těžké a úctyhodné povolání

Oficiálnímu vyhlášení výsledků soutěže Sestra roku v pražském Paláci Žofín je každoročně věnována veliká mediální pozornost. Složit hold sestrám a podpořit finalisty přijíždějí nejen stovky jejich kolegů ze všech koutů České republiky, ale i významné osobnosti z oblasti medicíny a veřejného života. Všichni se přitom shodují, že sestry si takovou pozornost a všeobecné uznání plně zaslouží.

Sestra by měla být skvělý člověk a špičkový odborník

Respekt a uznání podle něj náleží všem sestrám, přesto jako jeden z porotců nesl břímě volby – **prof. MUDr. Aleksi Šedo, DrSc.**, děkan 1. lékařské fakulty.

Pane profesore, jako porotce jste dnes měl možnost spolurozhodovat o tom, kteří z letošních finalistů získají titul Sestra roku 2012. Vyhráli vaši favorité?

Sám jsem se až divil, jak jsem měl dobrý odhad. Ve dvou případech jsem se skutečně trefil a jsem tomu velmi rád. Je ale pravdou, že všichni soutěžící byli imponující osobnosti, a přestože jsem to vnitřně přál všem, z úspěchu svých kandidátů jsem měl velkou radost.

Jak byste, jako děkan 1. LF UK, která v 90. letech 20. století jako první ze tří lékařských fakult za-

prof. MUDr. Aleksi Šedo, DrSc.

vedla vysokoškolské studium pro sestry, hodnotil sestry jako studentky a dnes vlastně i vědkyně?

Samotná profese sestry vzbuzuje velký obdiv a ti, kteří ji vykonávají, mají respekt nás všech. Ostatní zdravotníci profesionálové by bez sester nemohli existovat – nemohli by poskytovat své služby, vykonávat svou profesi. Co se týká sester studentek, to je zcela jiná kategorie. U nás na fakultě máme řadu studijních oborů, množství různých disciplín. Osobně se domnívám, že postavení studia sester na základnu akreditovaných vysokoškolských oborů je ku prospěchu oboru. Na druhou stranu je potřeba trvale hlídat to, abychom neplýtvali energií rozšiřováním dalších a dalších oborů.

Pokud bychom měli být konkrétní. Nejste tedy přílišným zastáncem například vysokoškolského studia intenzivní péče pro sestry...

To nemohu říci. Vždy, když se koncipují nové studijní obory, je třeba se na tuto problematiku dívat nejen z pohledu jedné vysoké školy, ale z pohledu celého zdravotnictví a toho, jak vypadá výuka na dalších vysokých školách. Myslím si, že by mezi lékařskými fakultami a dalšími vysokými školami, které poskytují vzdělávání sestrám, měl být přehled o tom, co kde existuje – tak, abychom jednak produkovali dostatečné množství odborníků a současně abychom se nedublovali a zbytečně tak netříštili naše společné úsilí.

Pokud byste měl vyjmenovat základní vlastnosti, které by měla mít sestra 21. století v České republice, jaké by to byly?

Dobrá sestra musí mít jistě takové základní lidské vlastnosti, jako je empatie, zájem o pacienta a o svoji vlastní profesi. Neméně důležitá je však také zkušenost, což je ale něco, co nemůže mít od samého začátku – je to věc, které musí postupně nabývat. A jakkoli jsou na to tedy těžká měřítká, sestra by měla být především skvělý člověk a špičkový odborník – ostatně to se týká všech zdravotníků.

Mgr. Alena Šmídová

Sestry musejí táhnout za jeden provaz

Sama se cítí být sestrou a doufá, že se i nadále bude dařit zlepšovat jejich profesní podmínky – **Mgr. Alena Šmídová**, vedoucí oddělení ošetrovatelství a dalších nelékařských povolání a uznávání kvalifikací, Odbor vzdělávání a vědy Ministerstva zdravotnictví ČR.

Byla jste předsedkyní finální poroty, která rozhodovala o třech vítězích letošního ročníku soutěže Sestra roku. Jak těžkou práci vám letos připravila první porota?

První porota nám při rozhodování příliš nepomohla. Jednotliví nominovaní byli letos velmi vyrovnaní, a tak byla volba poměrně těžká. Musím ale říci, že dva z mých favoritů nakonec skutečně zvítězili.

I letos se mezi konečnými vítězi objevil jeden muž. Získal váš hlas?

Tak raději nebudu prozrazovat svoje volby, ale je vidět, že všichni dnešní soutěžící si svou účast ve finále zasloužili a porota se nakonec i přes složitost volby dokázala v tajném hlasování shodnout na vítězích.

Kromě své role „juré“ jste zde dnes byla i jako zástupkyně oboru ošetrovatelství. Jak vnímáte roli sester v současném zdravotnictví?

Sestry to mají v dnešní době docela obtížné. Přestože má povolání sestry poměrně dobrou pověst a uznání pacientů – tedy široké veřejnosti, tak udržení a zvyšování prestiže sester ve vztahu k lékařům stále zůstává velkou výzvou do budoucna. Sama se vnímám jako sestra a musím říci, že je nám v některých odborných kruzích přisuzována spíše pomocná role. Rády bychom však byly vnímány spíše jako partneři lékařů, a to je třeba dostat do povědomí zejména vedoucích lékařů.

Problematika vnímání sester lékařů je poměrně hojně diskutována a většina sester se shoduje v tom, že mladí lékaři vnímají roli sestry už přece jen trochu jinak – možná je důvodem fakt, že syllabus pro první ročníky všeobecného lékařství dnes zahrnuje i ošetřovatelství...

Ano, řekla bych, že dnes už mladí lékaři skutečně berou sestry více jako partnery. Problém je spíše s tou starší generací lékařů, jejichž vzdělávání probíhalo odlišně. U nich opravdu stále ještě bojujeme o svou pozici.

Zmínila jste se, že stále cítíte svou příslušnost k sesterskému stavu. Co byste tedy na závěr svým kolegyním vzkázala?

Vždycky budu stát při sestřích a snažit se pro ně vybojovat co nejlepší profesní podmínky v rámci zdravotnických zařízení. Někdy jsou tyto boje opravdu těžké, a proto sestřím přeji, aby vydržely a vždy táhly za jeden provaz.

Sestry a lékaři vždy pracují v tandemu

Roli sestry vnímá jako nezbytnou pro úspěšnou a efektivní péči o pacienta – prof. MUDr. Pavel Klener, DrSc., bývalý ministr zdravotnictví a sociálních věcí a přední český hematolog a onkolog.

Pane profesore, jak se díváte na dnešní finalisty a volbu poroty?

Už samotné představení finalistů skrze jejich profesní životopisy bylo úžasné. Odpovídalo to nejen té náročné práci sester, ale i všem etickým

prof. MUDr. Pavel Klener, DrSc.

i odborným stránkám medicíny. Tajné hlasování poroty pak určilo vítěze. Pro mě osobně byl celý večer úchvatný.

Předsedkyně poroty Mgr. Alena Šmídová zmínila, že sestry stále ještě nejsou v očích zejména zkušenějších lékařů vnímány jako skuteční part-

neři. Nedá mi to, abych nekonfrontoval její pohled s tím vaším, jakožto zástupce starší generace lékařů...

Já jsem byl vždy toho názoru, že tandem sestry-lékař je nezbytným předpokladem efektivní péče o pacienta. Tím nemám na mysli jen stránku čistě medicínskou, ale také sociální. Nejen tedy osobní vztah mezi pacientem a zdravotníkem, ale i mezi lékařem a sestrou. Tato spolupráce hraje v péči naprosto nezbytnou roli.

A jak ten tandem funguje dnes, kdy se sestry například vzděláním dotahují na vysokoškolskou úroveň lékařů? Jak jejich současnou roli vnímáte ve srovnání s dobou před třiceti lety?

Odborná úroveň sester je dnes pochopitelně vysoká. Pokrok v medicíně přinesl obrovské množství poznatků, které skutečně není jednoduché obsáhnout. Člověk, který se chce tomuto oboru věnovat, musí nejprve zvládnout celou medicínu a pak se teprve může specializovat, což je při dostupných znalostech něco úžasného. Přesto si myslím, že ona osobní stránka – empatie – je pro sestru možná ještě důležitější než pro lékaře, protože sestra je s pacientem v mnohem užším kontaktu. V tomto ohledu si myslím, že funkce sestry, která je odaná své profesi, je naprosto neocenitelná.

Co byste tedy dnešním finalistům, vítězům, ale i sestřím obecně přál?

Především radost v životě i v práci. To je totiž ten nejdůležitější společný jmenovatel zdraví, štěstí i spokojenosti.

Filip Kůt Citores

Sestřím vzdaly hold další významné osobnosti...

doc. MUDr. Bohuslav Svoboda, CSC

prof. MUDr. Tomáš Zima, DrSc., MBA

MUDr. Kateřina Cajthamlová, Mgr. Věra Suchá

MUDr. Roman Kufa v obležení fanynek

Anna Chrzová, Mgr. Dita Svobodová

Jiří Tráva s doprovodem

První, co člověka napadne, když se řekne těžké povolání...

Finalistům a hostům vyhlášení letošních cen Sestra roku hrál a zpíval nezapomenutelný Miroslav „Meky“ Žbirka. Tento první slovenský Zlatý slavík a jeden z mála umělců, kterým se podařilo pokořit suverénního Karla Gotta, říká: „Každý, kdo má jen trošku fantazie, si dokáže představit, co to znamená být sestrou.“

Co si vybavíte, když se řekne zdravotní sestra? Já si myslím, že všichni máme nějakou zkušenost se zdravotními sestrami. Každý z nás se někdy dostal do situace, kdy musel jít do nemocnice nebo třeba jen na nějaké vyšetření. Bez zdravotních sester si to tedy fakt nedokážu představit – ty jsou takříkajíc nedílnou součástí toho všeho. Když se řekne zdravotní sestra, tak se mi také vybaví seriál Ordinance v růžové zahradě. Vzpomínám si, jak jsme s Honzou Muchowem v úplných začátcích připravovali tu úvodní písničku. Tam už v samotném zadání bylo, že se to má hodit ke zdravotním sestram a nemocničnímu prostředí...

Ale teď přijde ten háček – co když se řekne „nurse“? Je o vás známo, že pocházíte ze smíšeného manželství – vaše maminka je Angličanka, otec Slovák, a dokonce i v obou jazycích svých rodičů zpíváte. Máte nějakou zkušenost s anglickými sestrami?

Ani ne. Pokaždé, když jsem byl v Anglii, tak jsem byl naštěstí zdravý, takže vám ani nemůžu vyprávět, jaké to je, když se člověk v Londýně, nedejbože, dostane do nemocnice. Ale za ty roky, co hraji a jezdím po vystoupeních, se mi párkrát stalo, že jsem se do nemocnice dostal. Když už mám tedy tu možnost, moc rád bych pozdravil všechny sestry v Plzni, které se při jedné takové příležitosti o mě staraly – snad se to k nim dostane.

Před chvílí jsme narazili na dnes slavnou ústřední píseň seriálu Ordinance v růžové zahradě. Kdybyste měl vzpomenout jednu vaši píseň, která podle vašeho názoru nejvíce sedí na sestry, jaká by to byla?

Víte, že ani nevím, jestli někde konkrétně nějakou sestru vzpomínám. To bych si asi musel projít všechny svoje texty nebo se zeptat přímo sester. Vždycky, když jsem se v minulosti bavil se sestrami, jsem se bavil s těmi, které se poměrně solidně orientovaly v mém repertoáru, což mi u doktora nejednou docela pomohlo. Z doktorů má člověk takový přirozený strach.

Trpíte snad syndromem bílého pláště?

Ale to snad ani ne. Nejsem nějaký hypochondr, abych musel být u doktora každý den, ale víte co – každý k němu občas musíme a málokdy je to jen ze společenského důvodu.

Dnes jste ale z tohoto důvodu mezi sestry a lékaře přišel...

Na téhle akci jsem dnes vážně rád – je to pro mě spíše uvolnění. Vnímám to tak trošku jako neoficiální vystoupení a mám takový pocit souzáležitosti – mám dojem, že sem docela zapadám. Tohle povolání není jednoduché a každý, kdo má jen trošku fantazie, si umí představit, co to znamená být sestrou. Moje dnešní vystoupení je tedy něco jako poděkování, protože to fakt není jednoduché zaměstnání.

Teď jste mi už částečně odpověděl i na další otázku. Co vás – krále československého popu, který si může vybírat – přimělo zazpívat dnes večer sestram?

Někdy je to tak, že vás pozvou někam, kde máte pocit jakési nepatřičnosti. Tady jsem měl dojem, že se sem s naším repertoárem a tím, co chceme předvést, hodíme. Současně mám za to, že to jako poděkování sestram nevnímám jen

já, ale i zbytek kapely. Co totiž člověka napadne jako první, když se mluví o nějakém těžkém a zodpovědném povolání, za které je většina lidí vděčná? Já si myslím, že hned zkraje se lidem vybaví právě sestry a lékaři. Takže já jsem rád, že jsme dnes tady a že máme možnost se zdravotníkům alespoň takto odvděčit.

Na závěr mě napadá taková možná trošku jízlivá poznámka. Nedávno jsme všichni měli možnost sledovat v televizi vaši velkolepou oslavu šedesátých narozenin. Nesnažte si těmito krásnými slovy udělat u sester tak trošku „oko“? Tak vidíte, snažím! (smích) Ale víte, jak to chodí – často se říká, že zdraví je to nejdůležitější, a přestože je to fráze, tak je to stoprocentní pravda. Dokud ale mohu pít tuto kávu a nebolí mě žaludek, jsem spokojený.

Filip Kút Citores

Příloha časopisu Sestra

REDAKCE

šéfredaktorka – Mgr. Martina Pelikánová
Bc. Ester Kopecká, DiS. (zástupně šéfredaktorky)
Filip Kút Citores, DiS. (redaktor ZDN)

redakční rada

předsedkyně – Mgr. Jana Nováková, MBA
Mgr. Zuzana Bittnerová, doc. PhDr. Mária Boledovcová, PhD., PhDr. Ivana Kohoutová, Ph.D.,
Ivana Königsmarková, Ing. Bc. Irena Kouřilová,
Mgr. Jana Jelínková, Ing. Iva Merhautová, MBA,
Mgr. Jana Mikulíková,

Mgr. Nina Müllerová,
doc. PaedDr. Mgr. Dagmar
Pavlová, CSc., Mgr. Vendula Pirková,
PhDr. Radka Pokojová,
doc. PaedDr. et. Mgr. Eva Zacharová, Ph.D.

korektorky

Jiřina Hanzlová, Marcela Vencurová,
Jindřiška Bláhová, Adéla Lapáčková

Art Director

Petr Honzátko
grafická úprava
Bc. Karolína Hejná

INZERCE

Group Manager
František Bauer
obchod.ms@mf.cz
tel. 225 276 393, 225 276 299

MLADÁ FRONTA
generální ředitel
Ing. David Hurta

ředitel divize MS kreativní ředitel
MUDr. Martin Hofman René Decastelo

DTP

retušéři: Miloslav Pařík (vedoucí),
Milan Kubička, Libor Horyna, Zdeněk Němec

MARKETING

Hana Holková (ředitelka marketingu)
Kristýna Dytrychová (Brand Manager)
Bc. David Švanda (koordinátor marketingového týmu)

DISTRIBUCE A VÝROBA

Sona Starhová (ředitelka)
Jana Horáková (manažer předplatného)
Monika Šnaidrová (výroba)

Vydává Mladá fronta a. s.
www.mf.cz, IČ: 49240315

Adresa redakce

Sestra, Mezi Vodami 1952/9, 143 00 Praha 4
tel. 225 276 355, 225 276 358, 225 276 413
sekretariát: 225 276 111, fax 225 276 333

e-mail: pelikanova@mf.cz,
koepecka@mf.cz,

www.sestra.cz,

www.sestraroku.cz

Přetisk a jakékoli šíření povoleno pouze se
soulásem vydavatele

Tisk EUROPRINT a. s.

Foto Hermina – Press Photo Agency, s. r. o.
Číslo vychází 4. 4. 2013

roku Sestra 12

Děkujeme partnerům galavečera

Záštitu nad oceněním převzala Mgr. Dagmar Havlová za Nadaci Dagmar a Václava Havlových VIZE 97

Generální partner

Garant

Záštitu

Partneři

Science For A Better Life

Ceny pro vítěze věnovaly

MARY KAY®

Mediální partneři

Těšíme se na spolupráci v dalším, již 14. ročníku soutěže!

www.sestraroku.cz

MEDICAL SERVICES

